Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0160

Provedba Akta o digitalnim tržištima

Rezolucija Europskog parlamenta od 30. travnja 2026. o provedbi Akta o digitalnim tržištima (2026/2596(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2022/1925 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2022. o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru i izmjeni direktiva (EU) 2019/1937 i (EU) 2020/1828 (Akt o digitalnim tržištima)[1], a posebno njezin članak 53.,

– uzimajući u obzir pitanje upućeno Komisiji o provedbi Akta o digitalnim tržištima (O-000016/2026 – B10-0010/2026),

– uzimajući u obzir odluke Komisije od 6. rujna 2023., donesene u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) 2022/1925, kojima se poduzetnici Alphabet[2], Amazon[3], Apple[4], ByteDance[5], Meta[6] i Microsoft[7] određuju kao nadzornici pristupa za niz osnovnih usluga platforme,

– uzimajući u obzir Odluku Komisije od 29. travnja 2024.[8], donesenu u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) 2022/1925, kojom se operativni sustav iPadOS poduzetnika Apple određuje kao osnovna usluga

---

1 SL L 265, 12.10.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj.
2 SL C, C/2023/549, 27.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/549/oj.
3 SL C, C/2023/905, 15.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/905/oj.
4 SL C, C/2025/4646, 14.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4646/oj.
5 SL C, C/2023/552, 27.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/552/oj.
6 SL C, C/2023/1092, 23.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1092/oj.
7 SL C, C/2023/551, 27.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/551/oj.
8 SL C, C/2024/4374, 4.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4374/oj.

platforme,

– uzimajući u obzir Odluku Komisije od 13. svibnja 2024.[9], donesenu u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) 2022/1925, kojom se Booking.com utvrđuje kao nadzornik pristupa s obzirom na njegovu uslugu internetskog posredovanja,

– uzimajući u obzir Odluku Komisije od 23. travnja 2025.[10], donesenu u skladu s člankom 29. stavkom 1. točkom (a), člankom 30. stavkom 1. točkom(a) i člankom 31. stavkom 1. točkom (h) Uredbe (EU) 2022/1925, o povlačenju određivanja platforme Facebook Marketplace poduzetnika Meta kao osnovne usluge platforme,

– uzimajući u obzir Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2023/814 od 14. travnja 2023. o detaljnim aranžmanima Komisije za vođenje određenih postupaka u skladu s Uredbom (EU) 2022/1925 Europskog parlamenta i Vijeća[11],

– uzimajući u obzir članak 142. stavak 5. i članak 136. stavak 2. Poslovnika,

A. budući da se Aktom o digitalnim tržištima uspostavlja usklađeni *ex ante* regulatorni okvir kako bi se osigurala pravedna i otvorena digitalna tržišta s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u cijelom EU-u, spriječile nepoštene prakse nadzornika pristupa, zaštitili integritet i pravilno funkcioniranje jedinstvenog tržišta, osigurala djelotvorna i nediskriminirajuća primjena obveza na sve utvrđene nadzornike pristupa, uklonile prepreke ulasku na tržište i promicale prekogranične digitalne usluge, inovacije, izbor potrošača i pošteno tržišno natjecanje u cijelom EU-u;

B. budući da se Aktom o digitalnim tržištima nastoje ostvariti stvarne koristi za digitalna tržišta na način da se osigura da poslovni i krajnji korisnici mogu učinkovito ostvarivati svoja prava u skladu s Uredbom i da prakse nadzornika pristupa više ne stvaraju strukturne prepreke ulasku na tržište ili sposobnosti rasta ili inovacija na jedinstvenom tržištu, te spriječiti ovisnost potrošača koja ih odvraća od prelaska na drugu uslugu;

C. budući da Parlament provodi demokratski nadzor nad provedbom i primjenom Akta o digitalnim tržištima, posebno putem Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (IMCO);

D. budući da rana provedba Akta o digitalnim tržištima potvrđuje da je on ključan instrument za poboljšanje otvorenosti i pravednosti

---

9 SL C, C/2024/4360, 4.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4360/oj.

10 SL C, C/2025/3466, 27.6.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3466/oj.

11 SL L 102, 17.4.2023., str. 6., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/814/oj.

tržišta, tržišnog natjecanja i izbora korisnika u EU-u te naglašava da svi poduzetnici koji posluju u EU-u, bez obzira na veličinu ili podrijetlo, moraju u potpunosti poštovati pravo EU-a;

E. budući da je provedba Akta o digitalnim tržištima još u ranoj fazi i da postoje izazovi u pogledu pravodobne i djelotvorne provedbe, kapaciteta za praćenje i djelotvornosti određenih rješenja za usklađenost u praksi, posebno s obzirom na složenost temeljnih tehnologija, dizajna korisničkog sučelja i arhitekture izbora;

F. budući da se manja poduzeća, uključujući start-up i inovativna scale-up poduzeća, i dalje suočavaju sa zaprekama i nepoštenim preprekama na digitalnim tržištima, uključujući diskriminirajuće prakse i ograničenja koja nameću nadzornici pristupa, što može ometati inovacije, ograničiti tržišno natjecanje i smanjiti mogućnosti za rast te u konačnici smanjiti izbor potrošača;

G. budući da asimetrija informacija između nadzornika pristupa i regulatornih tijela, kao i ograničena transparentnost u pogledu mjera za postizanje usklađenosti, mogu ugroziti djelotvoran nadzor, odgovornost i povjerenje u provedbu Akta o digitalnim tržištima;

H. budući da su interoperabilnost, pristup podacima, prenosivost podataka i sprečavanje davanja prednosti vlastitim proizvodima i uslugama ključni elementi Akta o digitalnim tržištima i zahtijevaju kontinuiranu i strogu provedbu, među ostalim ako šteta za tržišno natjecanje proizlazi iz zadanih postavki, tehničke integracije ili učinaka na ekosustav;

I. budući da se nekoliko obveza u okviru Akta o digitalnim tržištima temelji na aktivnim izborima korisnika, uključujući uskraćivanje privole, deinstaliranje prethodno instaliranih aplikacija, promjenu zadanih postavki i prijenos podataka, čime osviještenost korisnika i dizajn sučelja postaju ključni za djelotvornost Uredbe;

J. budući da su od stupanja na snagu Akta o digitalnim tržištima zabilježeni konkretni rezultati u stvaranju pravednih, otvorenih i konkurentnih digitalnih tržišta jer se potrošačima sad nude poboljšani i neutralniji zasloni za odabir pri odabiru zadanih preglednika i aplikacija, među ostalim tijekom postavljanja uređaja i postavki sustava, te mogu postaviti usluge trećih strana kao zadane u kategorijama koje su ranije bile ograničene na prethodno instalirane usluge;

K. budući da se povećanim zahtjevima u pogledu interoperabilnosti povećava izbor potrošača jer se omogućuje da širi raspon povezanih i nosivih uređaja i usluga funkcionira s osnovnim uslugama platformi, čime se smanjuje ovisnost o prethodno instaliranim ekosustavima i doprinosi većoj mogućnosti tržišnog natjecanja i autonomiji potrošača;

L. budući da bi se uspjeh Akta o digitalnim tržištima trebao ocjenjivati

na temelju formalne usklađenosti, ali i na temelju toga ostvaruju li se njegovi ciljevi u praksi i smatraju li ih krajnji korisnici, poslovni korisnici i šira javnost legitimnima;

M. budući da se Aktom o digitalnim tržištima predviđa niz provedbenih alata, uključujući regulatorni dijalog, istraživanja tržišta i postupke zbog neusklađenosti, za otkrivanje, rješavanje i izricanje novčanih kazni za kršenja njegovih odredaba; budući da su djelotvorne i razmjerne novčane kazne ključne za osiguravanje odvraćanja i zaštitu djelotvornosti Akta o digitalnim tržištima; budući da tehnološki razvoj, uključujući funkcionalnosti koje se temelje na umjetnoj inteligenciji i usluge u oblaku, donosi nove izazove u pogledu mogućnosti neograničenog tržišnog natjecanja i pravednosti koji se moraju riješiti pravodobnom, ujednačenom i dosljednom primjenom odredaba Akta o digitalnim tržištima;

N. budući da brz razvoj sustava generativne umjetne inteligencije i virtualnih pomoćnika koji se temelje na umjetnoj inteligenciji znatno mijenja dinamiku tržišnog natjecanja, strukture tržišta, lance vrijednosti i pristup korisnika digitalnim uslugama u cijelom EU-u, što bi moglo utjecati na mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja i pravednost na digitalnim tržištima;

O. budući da Akt o digitalnim tržištima sadržava nekoliko odredaba relevantnih za sprečavanje nadzornika pristupa da novim UI programerima ograniče mogućnost tržišnog natjecanja i inovacija, uključujući obveze koje se odnose na pravedno i nediskriminirajuće rangiranje, transparentnost usluga oglašavanja i pristup podacima;

P. budući da su usluge računalstva u oblaku u nekim slučajevima sve više temeljni dio digitalnih ekosustava, među ostalim za razvoj, uvođenje i širenje aplikacija umjetne inteligencije; budući da visoke razine koncentracije, troškovi zamjene, ograničenja interoperabilnosti i rizici ovisnosti u određenim segmentima tržišta računalstva u oblaku mogu izazvati zabrinutost sličnu onoj koja se razmatra u Aktu o digitalnim tržištima; budući da je u studenom 2025. pokrenuta istraga kako bi se procijenilo trebaju li Amazon i Microsoft biti određeni kao nadzornici pristupa za svoje usluge računalstva u oblaku, Amazon Web Services i Microsoft Azure, te budući da je pokrenuta još jedna istraga kako bi se procijenilo jesu li trenutačne obveze u okviru Akta o digitalnim tržištima djelotvorne za rješavanje problema praksi koje ograničavaju konkurentnost ili su nepoštene u sektoru računalstva u oblaku; budući da u skladu s Uredbom dosad nijedan pružatelj usluga računalstva u oblaku nije određen kao nadzornik pristupa;

Q. budući da pristup računalnoj snazi velikih razmjera, naprednim modelima umjetne inteligencije te podatkovnoj infrastrukturi i infrastrukturi u oblaku može stvoriti nove strukturne ovisnosti i učinke ovisnosti o ekosustavu koji bi mogli ograničiti mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja ako se na odgovarajući način ne

riješe u regulatornom okviru EU-a;

R. budući da Komisija mora imati odgovarajuće institucionalne kapacitete, tehničko stručno znanje i resurse kako bi zajamčila djelotvornu, neovisnu i pravodobnu provedbu Akta o digitalnim tržištima i očuvala njegovu vjerodostojnost i odvraćajući učinak;

S. budući da je, u skladu s Aktom o digitalnim tržištima, Komisija dužna periodično preispitivati Uredbu, čime se pruža prilika za procjenu djelotvornosti provedbe i njezinih koristi za potrošače, utvrđivanje izazova u provedbi i osiguravanje da Akt o digitalnim tržištima ostane svrsishodan s obzirom na tehnološki i tržišni razvoj te promjenjive oblike ekosustava utemeljene na umjetnoj inteligenciji;

1. ponovno potvrđuje da je djelotvorna, pravodobna i dosljedna provedba Akta o digitalnim tržištima, kao i politička potpora Komisije, ključna za zaštitu funkcioniranja jedinstvenog tržišta i osiguravanje konkretnih koristi za potrošače, poslovne korisnike i inovatore u cijelom EU-u;

2. izražava zabrinutost zbog političkog pritiska trećih zemalja koje pozivaju EU da ponovno razmotri ili oslabi regulatorni okvir Akta o digitalnim tržištima i naglašava da takvo vanjsko uplitanje ne smije ugroziti suverenitet EU-a i njegovu autonomiju u definiranju i provedbi vlastitih pravila; naglašava da se obveze iz Akta o digitalnim tržištima jednako primjenjuju na sve nadzornike pristupa s utvrđenim statusom koji pružaju usluge u EU-u, bez obzira na njihovo mjesto poslovnog nastana ili državljanstvo;

3. poziva Komisiju da u potpunosti i proaktivno iskoristi sve provedbene instrumente predviđene Aktom o digitalnim tržištima, nastavi provoditi istraživanja tržišta, uključujući postupke zbog neusklađenosti, inspekcije, privremene mjere, novčane kazne i periodične penale, kako bi se spriječilo izbjegavanje obveza i osigurala djelotvorna usklađenost;

4. naglašava da, iako Komisija zadržava isključivu nadležnost za provedbu Akta o digitalnim tržištima, djelotvorna, pravodobna i dosljedna primjena Uredbe u cijelom EU-u zahtijeva strukturiranu i blisku suradnju s nacionalnim tijelima nadležnima za tržišno natjecanje i drugim relevantnim nacionalnim javnim tijelima; ističe da, u okviru uspostavljenom Aktom o digitalnim tržištima, ta tijela imaju ključnu potpornu ulogu, među ostalim pomaganjem u istragama i inspekcijama, doprinošenjem praćenju tržišta i olakšavanjem razmjene informacija, čime se jača djelotvorna i ujednačena provedba Akta o digitalnim tržištima i štite pravedna digitalna tržišta s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u cijelom EU-u;

5. ističe da je osiguravanje otvorenosti tržišta, među ostalim djelotvornom primjenom Akta o digitalnim tržištima, ključan element uspjeha Strategije za primjenu umjetne inteligencije čiji je cilj

potaknuti uvođenje umjetne inteligencije i s njom povezane inovacije u cijeloj Europi jer je djelotvorna mogućnost tržišnog natjecanja na digitalnim tržištima preduvjet za otvoren i pravedan europski ekosustav umjetne inteligencije;

6. poziva Komisiju da bez nepotrebne odgode zaključi postupke zbog neusklađenosti i da osigura pravodobnu provedbu u skladu s Aktom o digitalnim tržištima, posebno poštovanjem obvezujućih i okvirnih rokova, te da propisno obavješćuje Europski parlament o napretku u provedbi; naglašava da je potrebna veća transparentnost postupovnih koraka i rokova kako bi se Parlamentu, a posebno radnoj skupini odbora IMCO za Akt o digitalnim tržištima, omogućilo da izvršava svoje ovlasti nadzora; poziva Komisiju da proaktivno i redovito obavješćuje Parlament o stanju provedbe Akta o digitalnim tržištima, uključujući promjene u regulatornom dijalogu, aktivnostima i programu skupine na visokoj razini, o relevantnim studijama koje je naručila Komisija i svim drugim informacijama koje su Parlamentu potrebne za izvršavanje njegove funkcije nadzora;

7. poziva Komisiju da u potpunosti iskoristi rad skupine na visokoj razini; ističe važnost djelotvorne koordinacije među regulatornim tijelima s obzirom na velik broj novih pravila i regulatora aktivnih na digitalnim tržištima;

8. naglašava da se usklađenost s Aktom o digitalnim tržištima mora ocijeniti na temelju njegovih stvarnih učinaka na otvorenost tržišta i učinaka u praksi, tržišno natjecanje, inovacije i izbor korisnika, čime se osiguravaju pravna sigurnost, predvidljivost i jednako postupanje;

9. poziva Komisiju da riješi problem asimetrije informacija jačanjem mehanizama koji poslovnim i krajnjim korisnicima omogućuju djelotvorno ostvarivanje njihovih prava na temelju Akta o digitalnim tržištima, uključujući prava povezana s izborom, pristupom podacima, interoperabilnošću, nediskriminacijom i slobodom od odmazde, s pomoću pristupačnih i sigurnih kanala za prijavljivanje i podnošenje pritužbi, zaštitnih mjera protiv odmazde i boljom osviještenošću o pravima i pravnim lijekovima predviđenima Aktom o digitalnim tržištima, prepoznajući da učinkovitost Akta o digitalnim tržištima ovisi o osnaženim krajnjim korisnicima;

10. potiče Komisiju da prednost da strogoj provedbi obveza interoperabilnosti, pristupa podacima, prenosivosti podataka, sprečavanja upućivanja i davanja prednosti vlastitim proizvodima i uslugama, među ostalim ako šteta za tržišno natjecanje proizlazi iz zadanih postavki, tehničkih integracija ili dizajna ekosustava platformi; poziva Komisiju da pri utvrđivanju prioriteta provedbe uzme u obzir relevantna tržišna kretanja i interakciju primjenjivih

instrumenata EU-a, uključujući Akt o podacima[12]; napominje da u određenim slučajevima na djelotvornu provedbu i primjenu Akta o digitalnim tržištima mogu utjecati interakcije nadzornika pristupa s konkurentima i poslovnim partnerima, posebno u situacijama u kojima je izražena zabrinutost u pogledu pravednosti poslovnih praksi;

11. poziva Komisiju da nastavi raditi na omogućivanju interoperabilnosti usluga slanja poruka s manjim aplikacijama trećih strana za slanje poruka na zahtjev korisnika, čime bi im se omogućila razmjena tekstualnih poruka, datoteka te glasovni i videopozivi među različitim platformama uz očuvanje šifriranja s kraja na kraj;

12. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog toga što Google uporno daje prednost vlastitim proizvodima i uslugama u okviru svojih usluga pretraživanja, kupovine, planiranja putovanja i videosadržaja, čime i dalje narušava tržišno natjecanje i ograničava izbor potrošača; napominje da su oglasi s popisom proizvoda i dalje istaknuti na vrhu rezultata pretraživanja, čime se nastavlja obrazac dominacije i nedostatka transparentnosti koji potkopava namjeru Akta o digitalnim tržištima; podsjeća da preliminarni nalazi na temelju članka 6. stavka 5. Akta o digitalnim tržištima upućuju na to da Google koristi vizualne prednosti i povlašteno pozicioniranje kako bi dao prednost vlastitim uslugama, uključujući Google Shopping, Letovi i Hoteli, čime ograničava pravedan pristup tržištu za konkurente i dodatno jača svoju tržišnu snagu; podsjeća da su nedavni postupci pred nacionalnim sudovima potvrdili da su Googleove prakse davanja prednosti vlastitim proizvodima i uslugama u uslugama pretraživanja naštetile konkurentskim platformama za usporedbu, kako je vidljivo iz presude iz 2025. u predmetu Idealo/Google pred Zemaljskim sudom u Berlinu; naglašava da bi ih pokušaji nadzornika pristupa da održe ili produlje neusklađenost s Aktom o digitalnim tržištima mogli izložiti znatnoj financijskoj odgovornosti putem naknadnih tužbi za naknadu štete;

13. ističe da Googleova integracija umjetne inteligencije u njegove postupke pretraživanja i pronalaženja sve više omogućuje poduzetniku da kontrolira sve korake koje potrošač poduzima, od pretraživanja i preporuka do namjere kupnje, čime se dodatno marginaliziraju konkurentne usluge i smanjuje sposobnost potrošača da samostalno donose odluke; naglašava da bi se zbog te dinamike neovisni trgovci mogli pretvoriti u puke kanale za izvršenje narudžbi za Google, ponavljajući ranije pokušaje dominacije nad trgovinom koji su prethodno bili ograničeni, te da bi se bez jasnih zaštitnih mjera u okviru Akta o digitalnim tržištima te prakse mogle dodatno

---

12 Uredba (EU) 2023/2854 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2023. o usklađenim pravilima za pravedan pristup podacima i njihovu uporabu i o izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive (EU) 2020/1828 (Akt o podacima) (SL L, 2023/2854, 22.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj).

ukorijeniti;

14. prima na znanje pojavu alternativnih trgovina aplikacijama na sustavu iOS na jedinstvenom tržištu, ali izražava zabrinutost zbog toga što su njihova održivost u praksi i prilagodljivost i dalje ograničene zbog dizajna koraka koje korisnik poduzima i restriktivnih gospodarskih i ugovornih uvjeta; ističe da nadzornici pristupa restrukturiraju svoje naknade na načine kojima se programere ostavlja u nepovoljnijem položaju nego što je bio *status quo* prije Akta o digitalnim tržištima; potiče Komisiju da procijeni jesu li Appleovi uvjeti pristupa pošteni i nediskriminirajući kako je propisano člankom 6. stavkom 12. Akta o digitalnim tržištima;

15. napominje da se određeni nadzornici pristupa, kao što je, na primjer, nedavno najavio Google, pozivaju na obrazloženja u vezi sa sigurnošću i kibernetičkom sigurnošću kako bi razvojnim programerima aplikacija nametnuli obveze za registraciju i identifikaciju, čime se ograničava učinkovit pristup alternativnim kanalima za distribuciju aplikacija na način koji bi mogao biti u suprotnosti s člankom 6. stavkom 4. Akta o digitalnim tržištima; stoga poziva Komisiju da istraži jesu li sigurnosne mjere na koje se poziva strogo nužne i razmjerne te da osigura da se ne upotrebljavaju kao izgovor za zaobilaženje cilja Akta o digitalnim tržištima da se omogući istinski pristup softveru treće strane, uz osiguravanje pravednih, razumnih i nediskriminirajućih uvjeta pristupa i istodobnu zaštitu sposobnosti razvojnih programera da usmjeravaju korisnike prema alternativnim distribucijskim kanalima;

16. podsjeća da bi u skladu s člankom 5. stavkom 4. Akta o digitalnim tržištima poslovni korisnici trebali moći besplatno informirati krajnje korisnike o alternativnim ponudama, usmjeravati ih na te ponude i sklapati ugovore; napominje da se u uvodnoj izjavi 40. Akta o digitalnim tržištima prepoznaje mogućnost isplate naknade za olakšavanje početnog stjecanja krajnjeg korisnika, naglašavajući pritom da svaka takva naknada mora biti strogo ograničena na početno stjecanje, razmjerna i primjerena te da ne smije ugroziti upućivanje u praksi; potiče Komisiju da osigura da se izmijenjeni Appleovi uvjeti strogo ocijene u odnosu na zahtjev Akta o digitalnim tržištima za sve eventualne optužbe povezane s upućivanjem te da se svi pokušaji izbjegavanja obveza pomno ispitaju i, prema potrebi, sankcioniraju bez čekanja ishoda pravosudnog postupka SAD-a koji je u tijeku u predmetu Epic Games/Apple; ističe da bi se provedba prava EU-a trebala provoditi neovisno o sudskim postupcima trećih zemalja;

17. izražava zabrinutost zbog TikToka, kojim upravlja ByteDance, i zaslona za privolu postavljenih na njegovoj platformi, koji se za dobivanje privole korisnika u velikoj mjeri oslanjaju na bihevioralne tehnike; napominje da takve prakse mogu ugroziti načela informirane i dobrovoljne privole te da bi mogle predstavljati kršenje članka 5. stavka 2. Akta o digitalnim tržištima; naglašava da

mehanizmi pristanka moraju biti transparentni, prilagođeni korisnicima i istinski dobrovoljni, bez manipulativnog dizajna ili psihološkog pritiska; poziva Komisiju da pomno prati prakse koje TikTok ima uspostavljene za davanje privole i da osigura da se svi nesukladni mehanizmi odmah isprave kako bi se očuvala autonomija korisnika i njihova digitalna prava;

18. napominje važnost stvarne usklađenosti Microsofta s člankom 6. stavkom 3. Akta o digitalnim tržištima, posebno u pogledu obveze da se krajnjim korisnicima dopusti i tehnički omogući jednostavna promjena zadanih postavki na njegovu operativnom sustavu Windows PC i pristup konkurentnim uslugama bez nepotrebnih poteškoća; napominje da integracija Binga kao zadanog pružatelja rezultata internetskog pretraživanja u Windows Taskbar i poteškoće pri pokušaju promjene pružatelja mogu neopravdano usmjeriti korisnike na Microsoftove usluge i korisnicima ograničiti mogućnost stvarnog izbora; podsjeća da je Microsoft Komisiji dostavio mjere za postizanje usklađenosti, ali izražava zabrinutost zbog njihovih praktičnih učinaka, među ostalim mogućih prepreka za stvarnu interoperabilnost unutar ekosustava Windows; podsjeća da bi Komisija i dalje trebala pomno ocjenjivati te mjere kako bi se u praksi korisnicima osigurala mogućnost stvarnog izbora, a trećim pružateljima usluga pravedno okruženje s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja, posebno ako ograničeno ili sporo omogućivanje aplikacijskih programskih sučelja (API-ja) za usluge koje ne pruža Microsoft može razvojnim programerima trećih strana otežati da krajnjim korisnicima pruže usporediv paritet iskustva;

19. sa zabrinutošću prima na znanje izvješća različitih dionika iz sektora putovanja o tome da Booking.com kontinuirano primjenjuje visoke stope provizija i prakse koje se čine istovjetnima zabranjenim klauzulama o paritetu, uključujući programe uspješnosti za hotele temeljene na netransparentnim kriterijima i stalne poteškoće u odustajanju od sudjelovanja u platnim sustavima koje promovira Booking.com; podsjeća da su nacionalna tijela nadležna za tržišno natjecanje, uključujući ona u Francuskoj i Španjolskoj, kaznila Booking.com zbog klauzula o paritetu; poziva Komisiju da procijeni trenutačnu razinu neograničenog tržišnog natjecanja u sektoru internetskih usluga putovanja otkad je Booking.com utvrđen kao nadzornik pristupa te da u skladu s time poduzme odlučne mjere;

20. prima na znanje da je Meta provela svoju novu treću opciju „plaćanja ili privole” kojom se ograničava personalizirano oglašavanje, pokrenutu u srpnju 2025. nakon novčane kazne koju je Komisija izrekla u travnju 2025.; poziva Komisiju da provjeri pruža li sada Meta svojim korisnicima uistinu neutralan izbor i je li pristup trećih strana njezinim uslugama pravedan i neometan te da osigura da se svako izbjegavanje zahtjeva Akta o digitalnim tržištima strogo nadzire i, prema potrebi, sankcionira;

21. izražava zabrinutost zbog praksi na povezanim televizorima kojima

se reproduciraju nekonkurentne prakse koje su se prethodno provodile na pametnim telefonima sa sustavom Android; naglašava da mali broj velikih tehnoloških poduzeća ne smije kontrolirati pristup audiovizualnim medijskim uslugama na povezanim televizorima te da je otvoreno i pravedno tržište s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja ključno za pluralističko i raznoliko medijsko okruženje; naglašava, kad je riječ o operativnim sustavima za povezane televizore, da glavni pružatelji takvih operativnih sustava kontroliraju pristup višestranim tržištima za gledatelje, oglašavanje i podatke; napominje da nadzornici pristupa mogu imati sličnu kontrolu nad korisničkim pristupnim točkama i u drugim povezanim okruženjima u kojima operativni sustavi ili virtualni pomoćnici posreduju u pristupu uslugama, uključujući sustave informiranja i zabave u vozilu; poziva Komisiju da pažljivo prati taj segment tržišta i da po potrebi poduzme odgovarajuće mjere;

22. ističe važnu ulogu krajnjih korisnika u postizanju ciljeva Akta o digitalnim tržištima i naglašava da je važno osigurati da korisnička sučelja, mehanizmi privole i arhitekture izbora budu neutralni, jednostavni za korištenje, razumljivi i nemanipulativni kako bi korisnici svoja prava mogli ostvariti djelotvorno i bez nepotrebnih napetosti;

23. poziva Komisiju da pravodobnim pronalaženjem rješenja za usluge koje se temelje na umjetnoj inteligenciji i infrastrukturu u oblaku osigura dosljednu primjenu Akta o digitalnim tržištima na tehnološki razvoj koja će odgovarati budućim potrebama kako bi se spriječili novi oblici ovisnosti o pružatelju usluga, ograničavanja pristupa ili blokiranja pristupa, među ostalim kad nadzornici pristupa iskorištavaju kontrolu nad podacima, računalnim resursima ili integriranim uslugama na štetu novih UI programera i inovativnih novih sudionika na tržištu;

24. poziva Komisiju da osigura komplementarnost, usklađenost i pravnu sigurnost između Akta o digitalnim tržištima, Akta o podacima i Akta o umjetnoj inteligenciji[13], među ostalim koordiniranim smjernicama i provedbom;

25. pozdravlja prve odluke Komisije o neusklađenosti donesene na temelju Akta o digitalnim tržištima kao važan korak prema osiguravanju djelotvorne provedbe, ali žali zbog toga što su te odluke i dalje ograničenog opsega i još se uvijek ne bave cijelim nizom problematičnih praksi nadzornika pristupa koje su utvrdili poslovni korisnici i drugi dionici; nadalje, žali zbog toga što su izrečene

---

13 Uredba (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (Akt o umjetnoj inteligenciji) (SL L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

novčane kazne relativno skromne u usporedbi s razmjerom kršenja odredaba i gospodarskom moći utvrđenih nadzornika pristupa, zbog čega postoji opasnost da je odvraćajući učinak nedovoljan i da nije u skladu s ambicijama Uredbe; naglašava da bi se općim provedbenim okvirom trebalo osigurati da očekivani trošak koji proizlazi iz neusklađenosti, uključujući novčane kazne i periodične sankcije, od samog početka sustavno bude veći od troškova usklađivanja kako bi se spriječilo strateško kašnjenje i osiguralo istinsko odvraćanje;

26. poziva Komisiju da, s obzirom na sve veću stratešku važnost usluga računalstva u oblaku i njihovu ulogu u digitalnim ekosustavima i ekosustavima umjetne inteligencije, pomno procijeni ispunjavaju li pružatelji takvih usluga kriterije za status nadzornika pristupa u skladu s Aktom o digitalnim tržištima, među ostalim provedbom istraživanja tržišta; poziva Komisiju da pri istraživanju tržišta i utvrđivanju statusa nadzornika pristupa u području računalstva u oblaku kriterije iz Akta o digitalnim tržištima primjenjuje na sve pružatelje usluga dosljedno, transparentno i na temelju dokaza ako je to opravdano tržišnim pokazateljima kako bi se izbjeglo narušavanje tržišnog natjecanja i očuvale inovacije; pozdravlja nedavno istraživanje tržišta koje je Komisija provela nad pružateljima usluga računalstva u oblaku, kao što su Amazon Web Services i Microsoft Azure;

27. naglašava da alati za pretraživanje i pomoć koji se temelje na umjetnoj inteligenciji, kad se nude kao određene osnovne usluge platforme ili unutar njih, kao što su Googleovi UI pregledi, Googleov Gemini, Appleov Siri, Metina umjetna inteligencija u WhatsAppu, Amazonov Rufus ili Microsoftov Copilot, sve više postaju novi pristupnici informacijama, trgovini i digitalnim uslugama; poziva Komisiju da pravodobno ispita koriste li nadzornici pristupa takve funkcionalnosti i kako ih koriste na načine koji mogu ugroziti mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja i pravednost, među ostalim putem zadanih postavki, predodabira ili diskriminirajućeg prikaza ili odabira ishoda;

28. naglašava da integrirani digitalni ekosustavi određenih nadzornika pristupa koji se sastoje od više osnovnih usluga platforme i povezanih usluga mogu pružiti strukturnu konkurentsku prednost u razvoju, treniranju i uvođenju sustava umjetne inteligencije, posebno ako se pristup opsežnim višeuslužnim prijenosima podataka, korisničkim sučeljima, distribucijskim kanalima ili komplementarnim uslugama može iskoristiti u više ekosustava; stoga naglašava potrebu za strogom provedbom članka 6. stavka 10. Akta o digitalnim tržištima kako bi se poslovnim korisnicima osigurala djelotvorna prava pristupa podacima i spriječilo iskorištavanje podatkovnih prednosti na razini ekosustava kojim se ugrožava mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja i pravednost, među ostalim ako su funkcionalnosti umjetne inteligencije integrirane u osnovne usluge platforme ili mogu postati novi pristupnici informacijama, trgovini i digitalnim uslugama;

29. poziva Komisiju da osigura dostatne ljudske i financijske resurse za provedbu Akta o digitalnim tržištima, u skladu s područjem primjene, složenošću i strateškom važnošću te uredbe, te poziva na znatno povećanje broja osoblja;

30. očekuje da će predstojeće preispitivanje Akta o digitalnim tržištima biti transparentno i čvrsto utemeljeno na iskustvu u provedbi i dokazima iz njegove primjene, uključujući procjenu stvarnih ishoda za korisnike i tržišta kao i praktičnog učinka provedbe na potrošače, posebno u pogledu pristupa inovacijama, upotrebljivosti, privatnosti i sigurnosti, uzimajući u obzir tehnološki razvoj i potrebu da se osigura da okvir ostane otporan na buduće promjene; poziva Komisiju da u postupku preispitivanja posebno uzme u obzir povratne informacije dobivene od MSP-ova;

31. naglašava da bi preispitivanje u prvi plan trebalo staviti jačanje djelotvornosti i provedivosti postojećeg okvira te istodobno raditi na izazovima brzorazvijajućih tehnologija i ekosustava potpunim iskorištavanjem ovlasti dostupnih u postojećem okviru, među ostalim, prema potrebi, uz pomoć pojašnjenja i smjernica, te da ne bi trebalo ponovno otvarati pitanja temeljnih ciljeva, područja primjene ili strukture Akta o digitalnim tržištima, osim ako je to jasno opravdano dokazanim nedostacima u provedbi ili važnim promjenama na tržištu;

32. naglašava da učinkovita provedba Akta o digitalnim tržištima iziskuje komplementarnu primjenu opće politike tržišnog natjecanja i svih drugih instrumenata trgovinske zaštite i nadzora tržišta EU-a jer sistemski rizici za pravednost i gospodarsku sigurnost mogu proizaći i iz transakcija izvan područja primjene Akta o digitalnim tržištima; u tom kontekstu konstatira zabrinutost zbog akvizicije poduzeća Ceconomy AG od strane platforme JD.com, kojom bi se kontrola nad velikom europskom maloprodajnom i distribucijskom mrežom prenijela na subjekt izvan EU-a, što dovodi do rizika od toga da države izvan EU-a pristupe osjetljivim podacima o potrošačima te mogućih poremećaja povezanih s financijskom potporom koju financira država; poziva Komisiju da strogo primjenjuje Uredbu o stranim subvencijama[14] i da ispita sve strane subvencije na kojima se temelji ta transakcija i buduće transakcije; poziva Komisiju da procijeni rizike za podatke europskih potrošača u skladu s Uredbom o provjeri izravnih stranih ulaganja[15] i da osigura učinkovitu lokalizaciju podataka u skladu sa suverenitetom EU-a u pogledu podataka i provedbenim okvirom Akta o digitalnim tržištima;

---

14 Uredba (EU) 2022/2560 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište (SL L 330, 23.12.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj).

15 Uredba (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji (SL L 79 I, 21.3.2019., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj).

33. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji.